

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Claudii Ptolemei viri Alexandrini Mathematicę discipline
Philosophi doctissimi Geographię opus nouissima
traductione**

Ptolemaeus, Claudius

Argentin[a]e, 1513

Ioannes Franciscus Picus mirandule dominus [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-118326](#)

Ioannes Franciscus Picus Mirandulæ Dominus / Concordieq;
Comes: Iacobo ejzler I V Doctori / & complicibus S. D.

Neq; me tanti a vobis putassem fieri: ut cuperetis Philesium utriusq; vestrum
amatiſſimū / cōueniēdi mei causa Italiā repeterere. Nec mihi pſi pſualissem in iſta
Vogesi rupe legere viros adeo doctos beneq; institutos / ut q̄ maxie possent
pdeſſe oibis in re litteraria vellēt. Sed ut ego nil minus cogitās postremū hoc
offendi veluti lucrū ex insperato: ita vereor ne vobis multa de me sperantibus
queāt pauca pſtari. Ne tñ aut vos peniteat voti: aut Philesiū pgeat itineris: illi
ipſi ad vos data eſt grēca Ptolem̄i Geographia: quā ſi latinę varijs typis excu
ſe cōposueritis: cognoscetis forſitā & hāc ab illa tātu abeſſe quātū Ptolem̄us
abſuit a regio ſtemmate. q̄ tñ ut ornare Aboafar inſigni delyrio ſategit: & er
rata nō cōtineri intra eū numer⁹ q̄ falſo eſt adiectus anni Ptolem̄i. Rē minus
explico tractatā a loāne Pico patruo cōtra scriptores Astrologiē: repetitā a me
q̄nto de rer; pnotione volumine / aduersum Patrui caluniatores. Qui ſi nobis
repugnare q̄ accedere maluerint / & rē exactius rimari: iuniorē etiā fuisse Ptole
mē ipm inueniēt / q̄ ut sub Hadriano & Antonio floruerit. Nec moueor eo:
q̄ in quadā in Strabone pſatiōe Plinius & Mella ſcripſiſſe ante illū dicant. Sed
& alia ſūt in cauſa, & ipſa etiānum Suidę collectanea inquis: multos eſt legere
Ptolem̄os / reges / duces / scriptores carminū / grammaticę professores artis: ſed
unū dūtaxat ſub Marco Cēſare / q̄ Antonini pīj / Hadrianū ſecuti / & gener ſuit
& ſuccesſor Impīj / eſt iuenire Claudiū Ptolem̄ū q̄ astrologica ſcriplerit. Quę
ſane ſi reliqſſet intacta qđ attinet ad pſenſiones genethliacas: tā recte & ſecum
& cū posteris ſuifſet actū / q̄ ſcite cū alterutris: dū monumēta reliq̄ dimetien
do & motu: in quibus etiā iuniores Astrologi nō cōuenerūt. In illa tñ vanitate
minus ceteris culpādus / q̄ eā parcius laudauerit: q̄ ſubtraxerit ab ipſa pnotio
nē rer; particulařiū / & afflatis numeſe reſeruauerit. Nulla tñ cōtrouerſia de mor
talibus p̄clare eſt meritus in Geographia: quā ali⁹ & Periodon / & Periegesin
vocari poſſe putauerūt. περιόδος autē & περιήγησις noia eſſe ḡnalia cēſuite Eusta
chius: ſub eisq; Geographiā & Chorographiā ſive topographiā claudū: illā tñ
orbis univ̄erſi / hāc regionis cuiuspiā deſcriptiōe cōpleri voluit: ab eis nō abhor
rens q̄ Ptolem̄us in primo diſſeruit. Sed omiſſa nominū ſubtiliori diſputatiō
res ipſa diſcedā eſt: adeo cōſensu ḡetiū honesta / ut Homeruſ inter primas lau
des Vlyſſis cecinerit illū multas urbes cōſpexiſſe: adeo iucunda cognitu / & cū
oium viṭe / tū Regibus maxie & Ducibus utilis: ut eius rei gratia nō ſolū Anas
ximander / Eratosthenes / Democritus / Eudoxuſ ac ali⁹ diu multūq; laborau
rint: ver & Dionyſius & Hercules (ita vetus opinio vulgauit) patriū ſolū de
reliq̄int / ad alſicēdā ſibi earę noticiā regionū q̄ varijs coeli inclinatiōibus ſup
ponerent. Illud etiā līra ſe monumētiſ ſolutū eſt: nō aliā ob causam magnū illum
Macedonū regē extimulatū cupidine ſpectādi oceani. Memorē q̄q; p̄ditū eſt
Sesoſtris egyptiū noſcēdi orbis ardore flagrātē / magnā eius partē circuifſe: cu
raſſeq; circuitū pičtis cōmēdarī tabulis: q̄ non Aegyptijs modo / ſed & Scythis
ut admiratiōi forēt trāſmitteren. Nec omiſerūt Platoniſ in Siciliā & Aegyptū
iter accep̄tu reſerue huic ipſi orbis cognitiōi: quā & Strabo nō dubitauit aſſe
re ad philoſophū in primis p̄tinere. Eandē q̄q; in eo ordie apud Theolo gū faci
le collocauerint hi / qbus p̄ſpectū eſt i Geneſeos & Exodi voluminibus / in epis
toliſ Pauli & Actiſ Aploſ (ne ſingula p̄cenſea) citari Aegyptū / & mare ru
re rubru / & Arabiē deſerta: multos & Europę & Asię traſtus & urbeſ. Quo
magis i bonis animi lucriſ apponēda eſt q̄ vos inceſſit cura: ut dēptis erroribus
ipſe terra ſe orbis ſpectari poſſit deſcriptus a Ptolem̄o. Qui tam & ſi nō nullis
authoribus q̄at inferior dici: qbus nō Geographia ſolū / ſed & Chorographia /
& rer; etiā locoruq; historię ſimul ſunt explicatę / pſtare tñ ceteris vel his duo
bus facile dignoſcit: q̄ & ſtatis regulis-terraru orbē doctiuſ breuiuſq; partitus
ſit: & inclinatiōes coeli p̄ lineas & gradus ipſis partibus equeādas curauit. Cuius
virū diligētē pleraq; vos adhibituros retulit Philesius: inter q̄ illa cū Ptolem̄o
ipſi / tū ceteris ignota ſcriptoribus / nřa etate miro diuinę puidētię munere / luſi
tana claſſe repta. Qua de re ut in diſcā illā nauigationē ſubſignaremus nuper in
noſtro ad Christū hymno / noſtriſ etiā interptamētiſ patefacto / ita cecimus.
Quin & Vlyſſeo nup de littore ſoluēs Nauta p̄ infidū p̄elagus / p̄ atlantica re
gna / Diſcurrēs: viridiq; iugo poſt terga relicto / Arctoi relēgens cōtraria ſidera
curruſ: Pertulit eos tua Rex vexilla ſub Indos. Verū vobis in ope cōmuни
cādo ne trāſuerſum quidē ut aiūt unguē remittēda eſt diligētia. alioq; facile eue
niēt: ut eorū q̄ magno labore parauiſtis / nullo labore ſiat iactura ob imp̄ſſorū
vel iperitiā / vel negligētiā. Quā ſi expugnaueritis: cuiuſos nō putem pſtātiores
Hercule. quē ſepte capitū extinxiffe monſtrū fabulan: idq; infestū corpiſbus.
Nū mille mōſtris milies q̄tidie renascētibus / ppurgabitis mētes hoīm: idētidē
hauriētiū & pmētiū veterū ſnias & yba tā falſo: ut ſi rediuiui fierēt q̄ ſcripſeſt /
nūq; illa p̄ legitimiſ aut domi natis admittēt. Quid em vel ipſi librarij / vel q̄
eis operā nauant q̄tidie peccent expiūr ſepiuſ ſp̄olumuſ? dū lucubrationes
noſtras ab eorū formulis redeūtes vix agnoscimus. Valete. Noui quarto Ca
lendas Septemb. Anno a partu virginis M D VIII.